

# ישעיה ברכה



יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א  
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב - לכריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכיר

גליון מס' 406

ערש"ק פרשת "תצוה", ז' באדר א' תשע"ד

## אבני זון

הפסוק מעיד עלינו: "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". אשרינו ואשרי חלקינו שנבחרנו להיות בניו של מלך מלכי המלכים הקב"ה ישתבח שמו לעד. בפרשתנו מוזכר ענין בניית החושן. אותו דבר קדוש שהיה מונח על ליבו הטהור של אהרון הכהן ועל ליבותהם של הכוהנים הגדולים בבית המקדש. שתי עשרה אבנים יקרות ערך היו קבועות בחושן כנגד שנים עשר שבטי ישראל. דבר זה בא לרמז שכל אחד מבני ישראל הוא כדוגמת אבן יקרה ונדירה, חשובה ומיוחדת. לא צריך להבין הרבה באבנים טובות כדי לדעת שאותן אבנים יקרות צריכות שמירה ואין לחשוף אותן לכל אחד. את המרגליות יקרות הערך צריך לשמור במקום הנקי מכל לכלוך ורובב, מכל פסולת ושמונונית, שכן כל לכלוך כלשהו יכול להמעיט מיופיה של אותה אבן חן ולהוריד מערכה. כך גם אנן, בניו הביבוי של הקב"ה. צריכים אנו להימנע מכל במקומות טובים וקדושים היכולים להביא ליראת שמים ולמידות טובות, לקדושה ולדבקות בדרך התורה. צריכים אנו להשמר לנפשנו לבל ימצא ובל יראה בשנמתינו הקדושה כל לכלוך ורובב חס ושלום, גם אנו להיזהר בכבודו של כל יהודי ויהודי שכן מדובר ביהלום נדיר ויקר ששוויו לא יסולא בפז. ונסיים בסיפור: אחד מראשי עיר פלונית שיבא את בני קהילתו שהם מדקדקים במצוות ומכבדים כל קודש בפני הרבי רבי משה פרידמן מביאן זצ"ל. כל דף קודש שיפול ארצה מיד ירימוהו גם נכבדי הקהל באהבה ויראה. הפטיר הרבי ואמר: מה לי כי נוהרים בדפים בודדים כשאינם נוהרים מלרמוס ספרי תורה שלמים, שכן כל יהודי היהיה כספר תורה חי, וכיצד גדול הזלזול בכבוד הבריות?..." נשתדל להתחזק בדברים חשובים אלה, ונזכה לכל הטוב שבעולם.

## פותחו שערים בתבונה!

"שמעון" - "הפרוץ החרדי" עוררה הכותרת בכרטיס הביקור את לב הקורא. אכן, לשם כך בדיוק בחר לאחר לבטים ארוכים את שמו המקצועי. כבר משחר נעוריו הבחין בזריזות ידיו, ובחושיו הטכניים המבורכים. "פותח שערים בתבונה" הליצו עליו מכריו. זכה שתחביבו אכן הפך למקצועו! אהב את העבודה וביותר את החסד הכרוך בה. אמת מקבל הוא שכרו מושלם כבר בעולם הזה, אולם מאמין הוא שהקרן עומדת לו לעולם הבא, שכן מי הוא זה ואי זה הוא שיהיו להגיע בשעות הלילה המאוחרות לפתוח את הדלת ה"מורדת". לא אחת זכה לברכות לבביות "הצלח אותנו", "המלאך הגואל", כהנה וכהנה ביטויי חיבה הדביקו לו האנשים הרבים ששיחרו לפיתחו, וליתר דיוק "לפיתחם". חשבתם פעם כיצד מרגישה עקרת בית אחרי חתונה, כשהשעון מורה על השעה אחת, וכל המשפחה מגדול ועד קטן, מחפשים את המפתח שאבד... בפרט כשהתינוק מתחיל לבכות, מעורר ומזכיר שהגיע העת על חורבן הבית לקונן... ואז כמו מתוך חלום היה מגיע שמעון תוך דקות ספורות, והשמחה גואה לה ועולה, אשרי עין ראתה כל זאת! גם באותו הליל בו אנו עסוקים כעת, קיבל שיחה בהולה ודחופה, דחה את שינתו הענוגה ויצא לעבודתו האהובה. בזריזות פתח את הבית וקיבל ברכות עד בלי די, הצ'ק המזומן בו התכבד הונח אחר כבוד בארנקו, למחרת היום כאשר הצ'ק חזר, לא עשה שמעון מכך מהומה, זה כבר קרה לו בעבר. לאחר יומיים כשעבר בקירבת מקום, החליט לנצל את ההזדמנות לגשת ולבקש במחילה אם יוכלו לשלם לו במזומן... האיש שפתח את הדלת נראה שונה במקצת, אך מה לעשות כשעובדים בלילות אישוני העין לא תמיד מסוגלים לקלוט את כל התמונה אל נכון, העיקר שהמנועול נפתח... חשב שמעון בליבו. "סליחה על ההפרעה", הדהד קולו, "הצ'ק פשוט חזר, אבקש לשלם במזומן". "על מה אתה סח?", ענה האיש לעומתו. שמעון הבין שכנראה לא רק הוא היה עייף, חזר, סיפר ופירט את כל השתלשלות העניינים, ופניו של האיש אט אט קדרו "אתה פתחת את הדלת?!" שמעון נכנס למבוכת מה, במקום לשלם הוא עוד רוטן וכועס! "אכן כן", ענה שמעון בביטחון. "אם כן עליך לשלם את כל הצ'ק הבית היקרים שניגנבו השבוע מביתנו ונעלמו כליל, נסענו לסוף שבוע להורים, וכשחזרנו היינו ממש המומים...". שמעון כמעט והתעלף. לאחר בירור מקיף אכן נודע לו התרמית, גנב-נוכל אחד ניצל את ממונתו ורוקן את הבית מתכולתו... לאחר חקירה ודרישה שמע מפני הרב ששומה עליו לוודא לפני כל פתיחת דלת שאכן אין כאן מתחזה שאם לא כן קרוב לוודאי שישלם ההיזק! מאותו יום ואילך שמעון היקר כבר לא היה אותו אדם. לא, לא רק בכך שביקש תעודה מזהה לבדוק ולראות מהלקוחות הנכבדים, אלא אף בזאת השתנה ללא היכר, זוכה הוא לשמור את מוצא פיו מדיבורים אסורים, לשון הרע ורכילות בתכלית! מה הקשר אנחנו שואלים? ובכן הסתכל הוא והתבונן, שללשון הנתונה בפניו ישנם שני "מנועולים" דהיינו השיניים והשפתיים, שני שומרי ראש אלו לא לחינם מוצבים במקומם, דואגים הם כל העת לשמור שאף "גנב" לא יסתנן, שמעון מבקש לפני שפותח פיו בחוכמה "תעודת זהות" מהלקוח הנכבד, מוכרח הוא לוודא שאין זה גנב ממוחל ובשמו המפורסם לשימצה "יצר הרע" הרוצה לגנוב לו את המצוות שקיים לרוב... שאכן כך מובא בספרי המוסר שאדם המדבר לשון הרע, המצוות ועוברות ישר ולא בצ'ק, אלא במזומן, אל חברו - מכרו שדיבר עליו. אז זהו שמעון אדם אחר, וגם אנחנו אגב יכולים ובעצם מחוייבים אליו להצטרף... ולמי שעדיין חלילה מהסס כיצד יוכל על יצרו להתגבר, נזכיר שהמעיל של הכהן המוזכר בפרשתנו מכפר היה על לשון הרע והיה "כליל תכלת", וה"כלי יקר" ביאר בלשונו המתוקה כי התכלת דומה לים ועל ידי התכלת, יסתכל ויתבונן בים וממנו יראה וכן יעשה מכיון שה' יתברך עשה לו גבול ומידה עד היכן יגיעו גלי הים הזועפים וכך נתן הקב"ה אל הלשון חומה ובריה כמאמר חז"ל בערכין (טו): "ולא עוד אלא שהקפתי לך שני חומות אחת של עצם (השיניים) ואחת של בשר (השפתיים)". ומן הראוי שילמד האדם מן הים אשר אינו עובר דלתיים ובריה ואינו פורץ גדרו וזהו טעם התכלת הרומז לים, כי בהסתכלו בתכלת יהיה נזכר אל הים וממנו יראה וכן יעשה! אחים יקרים, נלמד ההלכות הנוצרות, נפיל תחינתנו לבורא כל העולמות, ונזכה לקדש דיבורינו ולעשות נחת רוח ליוצרנו!

## זמני כניסת שבת ויציאת השבת

| לרבנו ת"א | כניסת השבת | יציאת השבת | לרבנו ת"א |
|-----------|------------|------------|-----------|
| 18:33     | 16:57      | 17:59      | 18:33     |
| 18:37     | 16:43      | 17:57      | 18:37     |
| 18:34     | 16:47      | 17:57      | 18:34     |
| 18:37     | 17:01      | 18:00      | 18:37     |

הפטרת השבוע: "אתה בן אדם"

כל הזכויות שמורות למערכת העלון

## מטעמים לשבת

האפוד רומז לדיבורו של האדם - "אפד" בגימטריא "פה" - וכמו שאמרו חז"ל שהוא מכפר על לשון הרע. וזהו שנאמר "שפה יהיה לפיו סביב", שאם יקיטנו אדם - לא יוציא מפיו דבר לחרפו ולהוציא עליו דיבה, אלא יכוף שפתו לתוכו, ויהיה מן הנעלבים ואינם עולבים, ששכרם עצום ורב. "מעשה אורג לא יקרע" - שלא יאמר: אענה על ריב ואחר כך אתקן, אלא יהיה דיבורו מתוקן מלכתחילה! "והיה פי ראשו בתוכו", שדיבורו ופיו יהיו כמו ליבו ותוכו, שלא יהא "אחד בפה ואחד בלב!"

**"ופעמוני זהב בתוכם סביב"**  
(כז,כג)

פירש רש"י: היו שני רימונים ופעמון אחד, תלוי בשולי המעיל. וכתב האלשיך הקדוש זצ"ל: הפעמון משמיע קול והרימונים דוממים. ללמדנו, שבין שתי שתיקות נשמיע דיבור אחד... והוסיף: לפיכך ברא הקדוש ברוך הוא לאדם שתי עיניים ופה אחד, ללמד שחצי ממה שיראה - לא יאמר...  
(מעין השבוע)

שבקירבך, כדי שתזכה "למאור" - לקבל הארה והשראה מן השמים.  
(פרפראות לתורה)

**"ולא יוזו הזושן מעל האפוד"**  
(כז,כז)

כתב בספר "דרש משה": הטעם שצריכים החושן והאפוד להיות יחד, כיון שאפוד מכפר על עבודה זרה, וחושן מכפר על מעוותי המשפט בין על כל אדם בהנהגתו בעסקיו, כשמורה היתר לעצמו שלא כדין, ובין על הדיין, ושניהם הם מחמת שחסרים קצת באמונה, כיון שאם ידעו בבירור שהשם יתברך קוצב כל פרנסת אדם וחסרונותיו, לא היה חוטא בענייני ממון, וכפירה הוא ענין עבודה זרה, ולכן צריך כפרה על שניהם, שאם חטא בממון, הוא נכשל בהכרח גם בכפירה, ולכן הם צריכים להיות יחד.  
(תורת הפרשה)

**"ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת"**  
(כז,כב)

פירש רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל, שמעיל

**"ועשית בגדי קודש"** (כה,ב)

כתב בספר "שפת אמת": נאמרה מצות בגד כהונה בסמוך למצות שמן המנורה, משום שאם שמן מרמז על דעת המוח, שהיא תהיה זכה ונקיה - "שמן זית זך" - הרי בגדי כהונה מרמזים על הגוף, שהוא לבושה של הנשמה, שיהיה עשוי כהלכה - "לכבוד ולתפארת". לפיכך אמר הכתוב: "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך לא יחסר" (קהלת ט-ח) - תיקון המחשבות שבראש וטהרת לובן הגוף, חייבים לבוא בד בבד...  
(מענה של תורה)

**"ויקוץ אלכך שמן זית זך, כתית למאור"** (כז,כ)

אמר על כך האדמו"ר רבי משה ליב מסאסוב זצ"ל: "כתית - למאור": לאחר שהאדם מכתת (משבר ומנתץ) את היצר הרע שלו, הוא נעשה מסוגל "למאור" - לקלוט לתוכו את זיו אורה של השכינה. כיוצא בכך אמר האדמו"ר רבי משה מקוברין זצ"ל: "כתית - למאור": השתדל לכתת את כל התאוות והמידות הרעות

## מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

הנשמעת כה מוזרה? והרב אמר: הבאתי איתי דוקומנט, מסמך... פתח את הגמרא והקריא את הדברים, כשהוא מסתמך על מתורגמן לרוסית. כשהגיע לפסוק, הושיט לשופט תנ"ך מתורגם לרוסית. שמע השופט ועיין בנביא, וקבע שהקהילה פעלה כשורה בהגינה על עצמה, והיתה זו חובתו של הרב לעמוד בפרץ ולעצור את המגיפה!

פירוש רש"י

מין הגאון **רבי חיים עוזר זצ"ל** סיפר למרן הרב שך זצ"ל מעשה נורא שארע בו. בפקודת רופאיו הוצרך לנסוע למעינות מרפא, ולשהות שם בימים הנוראים. אין לתאר את עוגמת נפשו, וחשב בליבו: על מה עשה ה' לי ככה, לנתקני מקהילתי, מטרופוליני של יהדות, ולקלעני למקום כה נידח! ב"שבת תשובה" במנחה ראה אורח בבית הכנסת. נתן לו שלום במאור פנים ושאלו מהיכן הוא. סח האיש שהגיע מאמריקה ונקלע לכאן בדרכו לפטרבורג. אחיו נפטר בהותירו אחריו אלמנה וילדים רכים. והחליט, שבמקום שתנשא לאיש זר עדיף שישאנה ויגדל את אחייניו. כתב לה על כך ונענתה בחיוב, ועתה הוא בדרכו לשם. נחרד רבי חיים עוזר: הלא אשת אח שיש לה בנים ערוה היא, ואסורה מן התורה! פתח לפניו חומש והראהו פסוק מפורש! נענה הלה ואמר: "איש לא ישכנעני לבטל תוכנית! אולם, אם הרב של וילנא יורני, אציית לדבריו!". אמר לו רבי חיים עוזר: "אני הוא רבה של וילנא!". וסיים מרן זצ"ל: בוא וראה, שהיה כדאי לפני הקב"ה להשאיר את רבן של ישראל בניכר בימים הנוראים, ולגרום לו עוגמת נפש עד דכדוכה של נפש - ולגרום לו יסורי גוף שאילצוהו להישאר שם - ובלבד שיהודי פשוט ייצל מאיסור!

(לולי תורתך)

תניא דבי רבי ישמעאל, לעולם יספר אדם בלשון נקיה, שהרי בזב קראו "מרכב" (ויקרא טו,ט) ובאישה קראו "מושב" (פסחים ג, ע"א), לפי שאין הגון להזכיר לשון רכיבה באישה, אף על פי שהמרכב והמושב שווים בשניהם (רש"י). כאשר ארעה תאוונה מחרידה בה ניספו כמה אברכים צעירים, ציטט מרן **הרב שך זצ"ל** את הגמרא האומרת כי "בעוון נבלות פה, צרות רבות וגזירות קשות ומתחדשות, ובחורי ישראל מתיים, יתומים ואלמנות צועקים ואינם נענים. שנאמר (ישעיה טז,טז) על כן על בחוריו לא ישמח ה' ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחם, כי כולו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה, בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה" (שבת לג ע"א). וסיפר שבשעתו פגעה יד ה' בעיר פינסק ונפטרו אברכים צעירים בזה אחר זה. תלו אנשי הקהילה את הקללה בפוחז אחד שהשחית נפש בני הנוער בלשונו הקלוקלת וניבל פיו להחריד. חשבו להפגין ליד ביתו, אך התייראו הואיל ומקורב היה לשלטונות ולא נרתע ממסירה והלשנה. החליטו שלא יפגינו בגלוי, אבל אם יקרה אסון נוסף, תצא ההלוויה מרחבת ביתו של הפוחז. ואכן, צעיר נוסף נפטר, וכל בני פינסק נאספו להלוויה מרחבת ביתו של הפוחז. בזה אחר זה עלו הספדים, עוררו את הקהל לצניעות הליכות ושמירת הלשון, והכל ידעו כלפי מה הדברים אמורים. וכצפוי, תבע הלה את הקהילה למשפט בפני ערכאות של נוכרים, על שביזוהו ברבים. בהיפתח המשפט, עלה לדוכן לא אחר מאשר רבה הנערץ של העיר פינסק, הגאון **רבי אלעזר משה הורביץ זצ"ל**, והודה באשמה. נטל על עצמו את האחריות. הוא שהורה לערוך משם את מסע ההלוויה, שכן התובע אשם בכל האסונות שפקדו את הקהילה. בניבול פיו המיט אסון על משפחות כה רבות! פקח השופט עיניים תמהות: מה הקשר בין אורח דיבורו למיתתם של הצעירים, שאל, התוכל להוכיח את טענתך,

## והייתם לי סגולה

**זרע של קיימא** - לימוד תורה היא סגולה גדולה לזרע של קיימא. וכן ללמוד תורה עם אחרים (הגר"ח קנייבסקי).  
**זרע של קיימא** - להוסיף לאיש שם "חיים" או לאישה שם "חיה" סגולה היא לזרע של קיימא (הגר"ח קנייבסקי).  
(סגולות רבותיני)

# מדברי ראש אישיבה הרב"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

## הזיכרון הבנים

### אל תלוצצו! המתינו

מעשה באיכר עני, שהתפרנס ממכירת ביצים. בחצר ביתו הסתובבו כמה תרנגולות, שהטילו ביצים מידי יום וממכירתן בשוק היה משתכר בסוף היום כדי קניית כמה כיכרות לחם בהם השביע את נפש אנשי ביתו ביממה הקרובה. מידי בוקר, היה האיכר נוטל את סל הקש שלו ויורד לחצר. מלקט בין רגלי התרנגולות את הביצים ויוצא לעיר הסמוכה לפינתו הקבועה בירכתי השוק. בוקר אחד כשהשכים האיכר ללקט את הביצים, גילה לתדהמתו ביניהן ביצת זהב בגודל טבעי. הרימה האיכר ומיששה מצד לצד, וככל שאפשרו לו מושגיו הדלים, הסביר לו שחיי לא יהיו עוד מה שהיו עד כה. באותו יום, בסיום יום העבודה ולאחר שרכש את כיכרות הלחם ששמר לו האופה השכן, האריך האיכר את דרכו והתדפק על דלת חנותו של אחד הצורפים בעיר. בחן הצורף את גוש הזהב וקבע באבחנה מקצועית, כי אכן זהב טהור עשויה אותה ביצה וערכה רב מאוד. כל הלילה התהפך האיכר על מיטתו, ממתין לאור ראשון, כדי לראות האם הטילה תרנגולתו ביצת זהב נוספת. עד מה שמח לגלות בין הביצים ביצת זהב נוספת, בגודלה ובמראה של הביצה דאמת. שוב לא היה צריך לאבחנתו של הצורף. די היה ב"מומחיות" שרכש אתמול, כדי לקבוע, כי הוא ניצב על פיתחו של מכרה זהב ממש. מאותו יום, היה האיכר אוסף כל בוקר אל חיקו את "הכרטיס הזוכה", ורושם עוד רכוש רב ערך המצוי ברשותו. ימים מספר חלפו והוא עשה בשנית את דרכו אל חנותו של הצורף, הפעם כדי למכור לו את ביצי הזהב. הסכום העצום שהחזיק בידי לאחר מכן, היה בו כדי לרכוש את כל השוק כולו... לאחר כמה ימים נוספים, בהם הגדיל את הונו בשיעור ניכר, אמר האיכר לנפשו: "למה לי לחכות כל יום כדי לאסוף ביצת זהב נוספת, לאחר שהתרנגולת תואיל ברוב טובה להטילה... הלא עדיף שאארוב לתרנגולות ואסמן את אותה מטילת ביצי הזהב, אותה אטול אל השוחט, ומקירבה אוציא את כל ביצי הזהב השייכים לי והרשומים על שמי...". אמר ועשה. לאחר שביתר את גוף התרנגולת, גילה האיכר כי במעי התרנגולת לא היתה שום ביצה. ברוב טיפשותו ולהיטותו להשיג רווחים מיידיים, הפסיד האיכר את המשך הברכה בחצרו. הוא לא השכיל להבין בהגיונו האיכרי, כי מאחורי כל פרי עומד "כוח המוליד", וכל הישג הוא פרי התולדה של כוח זה. ברגע שחינוי כוח זה, ממילא אבדו סיכויי התולדותיו. הנמשל למשל דמיוני זה, יכול לחול על כל תחום ותחום, שבו אנשים מנסים לקצור הישגים מיידיים ומגלים שחיסלו את מקור השפע בעצמו. אדם המבקש להינות מפירות האילן, חייב להשקיע כוחות כדי לטפח את הענף המצמיח את הפירות, שכן בתוכם גלום גרעין התולדה של פירות העונה הבאה. מי שמעוניין רק בתוצאה ואינו מטפח את הכוח המוליד, בל יצפה כי הישג כלשהו יצמח ברשותו. זהו כלל ברזל, שמי שלא הכיר את משל האיכר, הכיר זאת בוודאי בדוגמאות חיות ומציאותיות יותר המזדמנות מידי יום. ועל אחת כמה וכמה בחינוך ילדינו שכאשר אנו רואים איזו "נקודה" של התקדמות או התעלות, אנו "קופצים" ומוסיפים דירבונים, הערות, הצעות אשר "מפילות" את הכל! ההמתנה שווה, להתפלל, לקוות ולצפות ולה' הישועה.

## שלום בית

### הזיזים זה לא משזוק

ידוע הסיפור שהיה או שלא היה, על אותו אחד, שרצה מאוד להתגרש. הוא בא אל הרב: "הרב תשמע, זה לא זה. היא אישה רעה כמו שכתוב ו...". הרב עושה נסיון ואומר: "תשמע, חכמינו ז"ל אמרו כי המתגרש "אפילו מזבח מוריד עליו דמעות". האם אתה יודע מה המשמעות של מזבח מוריד דמעות? כנראה שמחובתינו לעשות את כל ההשתדלות והמאמצים שלא לחתוך בגט. שוב לביתך, נסה לעבוד על עצמך ולהמשיך את החיים". הוא שב הביתה. כחלוף ארבעים יום הוא בא שנית. "הרב, אי אפשר אי אפשר! אינני יכול, אין לי ימים ולא לילות, כבר לא מתחשק לי לחיות בכלל". "מה זאת אומרת לא מתחשק לחיות, יהודי לא מדבר ככה. שוב לביתך ותעבוד יותר על המידות". הוא שב לביתו. ושוב לאחר תקופה: "כבר לא שייך להמשיך. אני שונא אותה שנאת מוות, אפילו לא יכול להזכיר את שמה. אני רק שומע שהמפתח שלה נתחב בחור המנעול, הלב שלי נופל. אני לא מעוניין בה. בלתי אפשרי". "טוב. אם אי אפשר, יש בתורה גם פרשת גירושין. תתגרש. אין מה לעשות". היהודי מתגרש. אחרי חודשיים הוא רץ אל בית הרב "אני מעוניין לשוב אליה". "מה קרה, חלו שינויים מפליגים?". "לא חלו שינויים. רק חשבתי לעצמי כי בתור זיווג שני היא דווקא לא רעה". זה הלצה. אבל אנו יודעים כי הלצה טובה, זו אותה הלצה המשקפת את האמת בראי עקום. וזאת האמת. אז מובן, כי צריך לחשוב היטב לפני שעושים צעדים כאלה. לדעת את המחיר. המחיר כבד. ולכן עם כל נפתולי הבעיות שבתוך הבית, ועם כל חומרת המצב עד שנדמה שהבית עומד כבר לקרוס, אפשר לראות במקרים רבים, איך שפתאום תופסים איזשהו כיוון אחר והכל משתנה. טיפילתי בזוג כדי למנוע גירושין, הבעל היה חזק בדעתו וכן האישה, בעוה"ר הבית נחרב ועתה הבעל מתחנן על נפשו... אנא... כבר לעוונות ולחטאים... היום היא כבר "טובה", אין יותר צדיקה ממנה וסיסמאות כאלו שאם היה מסכים לומר אותם שעתיים לפני... הבית היה עומד על תילו! חבל! החיים אינם הצגה ואנו איננו שחקנים, חיים של תורה ושל כבוד הדדי יגרמו להשראת השכינה לטוב לנו כל הימים.

## אמרי שיפר

✦ הרב"ק רבי פנחס מקוריץ אומר: בכל אדם יש דבר יקר, שאינו נמצא בשום אדם אחר.

✦ הבעל שם טוב הקדוש אומר: נשמת האדם כמוה נר. כשם שר ליתים כבוי וליתים דלוק כך נשמת האדם, לעיתים מאירה ולעיתים כבוי.

✦ הרב"ק רבי חיים יוסף דוד אזולאי אומר: לעולם ילמד האדם סנווריה על ישראל כלל ופרט, ויצדיק את ישראל וילמד עליהם זכות. וגדעון נגלה אליו השם רק בעבור שלמד סנווריה על ישראל.

✦ הרב"ק רבי אלימלך מגרודז'יסק אומר: גדול המוסר נפשו בעד כלל ישראל הממוסר נפשו למען ה' לבדו. שזה כמוסר נפשו עבור בן המלך, שמוכיח במעשיו שאהבתו למלך כה רבה, עד שמוסר הוא נפשו לא רק בשבילו כי אם גם עבור בן.

(פתגמים נבחרים)

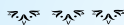
למעוניינים שהעלון ישלח להם בדואר האלקטרוני, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com

למעוניינים כתובתנו החדשה באינטרנט: www.tiferetbanim.co.il



# ועל כן יאמרו המושלים-משל ונמשל

יבוא אל עולם האמת לא יהיה בכליו דבר...



"להעלות נר תמיד" (כז,כ). נר תמיד זה לא כבה לעולם והיה מאיר תמיד. ובדומה לו אף אור התורה אינו כבה לעולם ומאיר מיד לעולם וליושביו שכן התורה תמיד חביבה על לומדיה ובכל עת הם מוצאים בה טעם ודעת. **משל** למה הדבר דומה? לאורח המזדמן אל ביתו של שר חשוב. עומד הוא ומשתאה אל מול הפאר וההדר הניבטים לעיניו מכל פינה בבית. ביותר מושכים את תשומת ליבו כלי הנוי הנוצצים המונחים בארון הזכוכית. כלים אלה יפים ומפליאים את רואיהם ואין האורח יכול להעתיק את תשומת ליבו מהם ועינו לא יודעת שובעה מהביט בהם. לעומתו, בני ביתו של השר לא שמים לב כלל אל כלי הנוי, שכן בני הבית כבר התרגלו למראם וליבם גס בהם... לא כן הדבר אצל לומדי התורה, אם תבוא אל מקום לומדי תורה, מיד תראה ותחוש כמה חביבה בעיניהם התורה הקדושה וכמה טעם צוף אמרים הם מוצאים בה בכל שעה. מאידך, אצל אדם שלא למד תורה מעולם, ולא זכה לטעום את מתיקותה, אינה חביבה אף לא אחד מיני אלף...

(משלי המגיד מדובנא)

"להעלות נר תמיד" (כז,כ). נר התמיד שהיה הכהן הגדול מעלה במנורה שבמקדש הוא סמל לתורה, כמו שכתוב (משלי ו'): "כי נר מצוה ותורה אור". לימוד התורה צריך להיות בהתמדה ובעקביות לבל יחסר אף זמן מתורה וילך לאיבוד. על עניין זה יש להביא **משל**: שני עניים היו משרכים דרכם מעיירה לעיירה ומכפר לכפר, ובכל מקום אליו הגיעו חיזרו על הפתחים וביקשו נדבה. וישראל, רחמנים בני רחמנים - אף שלא היתה הפרטה מצויה כל כך בביתם, לא השיבו את פני העניים ריקם ונתנו פרוטת נחושת. מנהגם של שני עניים אלה היה שונה בתכלית - בעוד שהאחד נהג לבזבז את פרוטותיו מיד לאחר שקיבלם, נהג חברו לאסוף פרוטה לפרטה ומטבע למטבע עד שהצליח כעבור זמן רב לאסוף מעט כסף, בכסף קנה מעט סחורה, אותה מחר בריוח וכן הלאה חוזר חלילה, עד שהצליח והפך לסוחר אמיד. גם באותם ימים ששפר גורלו של זה, המשיך עדיין ידיו הותיק לכתת את רגליו ולאסוף פרוטות של נחושת... כן הוא גם ה**נמשל**. כל אדם הוקצבו לו שנות חיים, שנים אלה מורכבות מימים ומשעות. על האדם לדעת לנצל את זמנו ללימוד תורה וקיום מצוות, על ידי כך שעה תצטרף לשעה ויום יצטרף ליום, עד שבסופו של דבר ייזקף לזכותו שכר גדול מאוד. לעומת זאת אם יבזבז האדם את זמנו לריק, כאשר

# אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ השומעים את החזרה יענו אמן אחר כל ברכה, ולא יגביהו קולם יותר מהשליח ציבור, אלא אם כן כוונתם לזרו ולעורר את הציבור לענות אמן. וכששומעים שם ה' של חתימת הברכות יאמרו "ברוך הוא וברוך שמו".
- ✓ יזהר השליח ציבור להפסיק בין ברכה לברכה כדי שהציבור יענו אמן, וכן יפסיק בין אמירת אתה ה' לסיום הברכה, כדי שיענו "ברוך הוא וברוך שמו".
- ✓ ויגביה השליח ציבור את קולו בכל תפילת החזרה, ויאמר אותה בקול רם כדי שישמעו הציבור ויזהר שלא יאריך בניגון בתיבה האחרונה של הברכה (או בקדיש במקום שעונים אמן), מפני שחלק מהקהל מקדימים לענות אמן בעודו ממשיך בניגון מבלי שיסיים התיבה, ונחשב לאמן חטופה. אם היה מנין בצמצום והתחיל השליח ציבור את החזרה ויצאו מקצתם, ימשיך השליח ציבור את החזרה אף על פי שאין שם מנין, ואף אם יצאו מקצתם לפני קדושה, ימשיך באמירת החזרה והקדושה, ובלבד שנשארו רובם, אבל קדיש תתקבל לא יאמר. ולדעת הרמ"א שהאשכנזים פוסקים כמותו אומר גם קדיש תתקבל. ועל כל פנים לדעת כולם לא יעשו "נשיאת כפיים" בפחות מעשרה (מפני שהוא ענין אחר בפני עצמו), אלא יאמרו "אלוקינו וגו' ברכנו בברכה המשולשת" וגו'.
- ✓ שליח ציבור שאינו יכול להמשיך בתפילתו מחמת חולי וכדומה, יעמוד אחר תחתיו ויתחיל מתחילת אותה ברכה שהפסיק בה הראשון. ואם היה כן בברכות הראשונות חוזר לראש. ואם אחר הקדושה חוזר לאתה קדוש.
- ✓ אף שלכתחילה צריך השליח ציבור להתפלל בלחש לפני שמתפלל את החזרה, מכל מקום בשעת הדחק שאין לציבור שליח ציבור אחר, מותר לאדם לעבור לפני התיבה לחזרת השליח ציבור, אף שלא התפלל לפני כן תפילת לחש, ואינו צריך לאחר מכן להתפלל לחש ואף רשאי לומר ברכת כהנים ולא נחשב עבורו להפסק.
- ✓ כשיגיע השליח ציבור לקדושה, יחזור המתפלל למקום שעמד בו בתפילת שמונה עשרה. וטוב שיכוין רגליו זו אצל זו שיהיו כעין רגל אחת, גם בשעה שאומר קדושה עם השליח ציבור. ויעמוד כך עד לאחר ברכת הא-ל הקדוש.
- ✓ לדעת מרן השולחן ערוך אין הציבור אומרים עם השליח ציבור נקדישך ונעריצך וגו', אלא שותקים ומכוונים למה שהשליח ציבור אומר עד שמגיע לקדושה ואז עונים הציבור קדוש. ומכל מקום מנהג כיום (כדעת רבינו האר"י ז"ל), לומר את כל נוסח הקדושה מנקדישך ונעריצך עם השליח ציבור. ואת המילים "נקדישך ונעריצך" יאמרו בקול רם. ואת הפסוקים קדוש, ברוך וימלוך יאמרו בקול רם.
- ✓ כשאומר פסוק "קדוש" ופסוק "ברוך" ופסוק "ימלוך", ידלג מעט ויגביה עקביו כלפי מעלה. וכשאומר פסוק "קדוש", ידלג שלוש פעמים בכל פעם שאומר "קדוש", ויהיו כל שלושת הדילוגים שווים זה לזה, ולא ידלג באחד יותר מהשני. והדילוג היינו שירים מעט עקביו וגופו כלפי מעלה, וישא עינו למרום. אבל לא יקפוץ ולא ידלג יותר מדי.
- ✓ אין להקדים ולענות קדוש וגו' ברוך כבוד וגו' ימלוך ה' וגו' אלא רק לאחר שסיים השליח ציבור "וקרא זה אל זה ואמר", "לעומתם משבחים ואומרים", "ובדברי קודשך כתוב לאמור", שלא יהיה כאמן חטופה. ולכן יזהר השליח ציבור שלא ימשוך את התיבות בסופם שלא יגרום לציבור שיענו לפני שיסיים.
- ✓ כאשר השליח ציבור מגיע לקדוש קדוש קדוש, אם כל הציבור סיימו את תפילת הלחש, הנכון הוא שהשליח ציבור יאמר קדוש קדוש וכו' עם כל הציבור ביחד, ואפילו אם קולו אינו נשמע, אך ישתדל להגביה את קולו מעט יותר מכל הקהל. אבל אם יש חלק מהציבור שעדיין מתפלל שמונה עשרה ומאזין לשליח ציבור, על השליח ציבור לומר פסוק זה, ופסוק ברוך כבוד ה', בקול רם, באופן שקולו יגבר על הקהל, והכל ישמעו את קולו. ואם קולו חלש, יאמר פסוק זה ופסוק ברוך כבוד ה', אחר שהציבור יסיים לאומרו, ובכל אופן צריך שיכוין להוציא ידי חובה את אותם שאינם יכולים לומר בעצמם קדושה.
- ✓ המתפלל תפילת שמונה עשרה והגיעו הציבור לקדושה, ונמצא במקום שאינו יכול לענות קדושה (דהיינו שאינו נמצא בסוף ברכת מחיה המתים), לא יענה עימהם, אלא שותק ומכוין דעתו אל השליח ציבור ויוצא ידי חובה, ולא ידלג ברגליו עם הציבור כשאומרים פסוקי הקדושה. וכל זה דווקא בשליח ציבור קבוע שדרכו לכוין להוציא אחרים ידי חובה. אבל השומע משליח ציבור שעומד באקרא, ואינו בקי לכוין להוציא אחרים ידי חובה, אין תועלת בכך שיכוין לצאת ידי חובה, אלא ימשיך בתפילתו. ועל כן אם השליח ציבור אומר הקדושה ביחד עם הקהל וקולו לא נשמע, כי קולו נבלע עם הציבור, אין כל טעם שהיחיד ישתוק ויכוין לקדושה, ורק עם קול השליח ציבור גבוה, ונשמע מתחילה ועד סוף, ישתוק ויכוין אל השליח ציבור.

(התפילה וההלכותיה)